

Maart 2010

2

UITGAVE VAN HET BISDOM HAARLEM - AMSTERDAM

SamenKerk

EEN VERLOSSEND
inzicht?

pagina 4

CATECHESE EN JONGEREN
hoe pak je dat aan?

pagina 16

Zalig Pasen!

Verlossing

Inhoud:

Van de redactie	3
Een verlossend inzicht?	4
Verlos ons van het kwade	6
Vergeving moet leidend zijn...	8
Bijdrage van de bisschop	10
Kerken in de polder	12
Van Onderop	14
Catechese en jongeren: hoe pak je dat aan?	16
De besnijdenis van het joodse jongetje Jezus Christus	19
Geboekt	20
Ik leef in jou wanneer jij leeft in mij!	22
'n Beetje Crypto	24
Vermeldenswaard	25
Jongerenpagina's	26
Vermeldenswaard	28
Feestelijk jubileum Tiltenberg	29
Personalia	30
Onbekende geschiedenis	32

Bij de voorplaat:

De beroemde Pietà van Michelangelo in de Sint-Pietersbasiliek in het Vaticaan.

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 2 jaargang nr. 35

Verantwoordelijke redactie:

Margot de Zeeuw,
Wim Peeters, hoofdredacteur
Eugène Brussee
Thom Breukel

Redactieadres:

Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60

Een verlossend inzicht? 4

Het Licht van Pasen is voor iedereen 6

“Vergeving moet leidend zijn
in een beschaafde samenleving” 8

Kerken in de polder 12

Catechese en jongeren: hoe pak je dat aan? 16

WereldjongerenDAG in Almere 26

Feestelijk jubileum Tiltenberg 29

colofon

Faxnummer: (023) 511 26 59

Giro 43509

E-mail: samenkerk@bisdomhaarlem.nl

Internet: www.bisdomhaarlem.nl

Medewerkers:

Marcel Poorthuis (Parels uit de Schattengrot)

Ko Schuurmans (Bijbel en liturgie)

Hein-Jan van Ogtrop (Kerkengek)

Floor Twisk (Onbekende Geschiedenis)

Stefan en Lisette van Aken (Huwelijk en Gezin)

Eleonora Hoekstra-Ros (Van Onderop)

Abonnementenprijs:

€ 25,00 per jaar; buitenland: € 32,50 per jaar

Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:

ACTA Uitgeversorganisatie

Postbus 7160

6050 AD Maasbracht

Telefoon: (0475) 463 465

E-mail: info@actautgevers.nl

Vormgeving/technische realisatie:

Novente vormgevers, Barneveld

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

Verlossing

Een van de vele prachtige woorden in het Nederlands is “verlossing”. We kennen twee hoofdbetekenis. In de eerste plaats natuurlijk het vrijmaken van gevangenen, dat in onze gekerstende taal ook de betekenis heeft van de vrijmaking door Christus. En in de tweede plaats de “losmaking” van het kind uit het lichaam van de moeder. In beide gevallen is er sprake van nieuw leven. Uiteraard bij een geboorte, maar ook wanneer Christus ons bevrijdt. Het kind komt uit het duister van de moederschoot in het licht, de mens uit het duister van zijn slavenbestaan in de vrijheid, want in het christendom draait alles om vrijheid, om de mogelijkheid om ons diepste verlangen, altijd leven in geluk, verwezenlijkt te zien worden.

Vandaar dat Christus bij verschillende gelegenheden de nadruk legt op het feit dat wij kinderen zijn en dat kinderen bij uitstek in de gesteldheid zijn om dat pure verlangen te koesteren. Vandaar ook dat Hij de scherpste veroordeling uit het evangelie uitsprekt jegens mensen die in geestelijke of lichamelijke zin, het kind te na komen en in zijn integriteit aantasten. Dat ontwricht onze wereld en Jezus zegt: “Het ware beter om zo iemand met een molensteen om de hals te verdrinken”.

Leven in geluk

Een samenleving die niet in staat is het kind in alle vrijheid te laten leven, dat wil zeggen zonder angst voor ouders, familie, opvoeders, geestelijken clubleiders en noem maar op, mag de naam samenleving niet dragen. Daarom zijn we zo geschokt, boos en ontsteld bij berichten over seksueel misbruik van kinderen door geestelijken, ook al liggen de feiten zo ver van ons af, in een tijd dat wij amper geboren waren. En wat in het seksuele geldt, geldt evenzeer voor de wijze waarop wij het kind benaderen in films, games, reclames, in onze lessen, in theater en op straat. Onze cultuur wordt steeds onveiliger voor, ja vijandiger jegens kinderen.

Dit Paasnummer van *Samen Kerk*, dat u ontvangt nu we nog volop in de Veertigdagentijd zijn, gaat over verlossing. Wat je ook gedaan hebt of nagelaten, schrijft onze bisschop, er is altijd de vergeving mogelijk voor wie spijt heeft en in de biecht zich met God verzoent. Dat is verlossing. Er gaat pijn aan vooraf en lijden, maar ze brengt ons dichterbij onze bestemming: altijd leven in geluk.

Redactie en medewerkers wensen u een Zalig Pasen.

Wim Peeters, hoofdredacteur

Waarom is een boek als *The secret* zo populair en worden de boeken van Dan Brown zo goed gelezen en zijn de verfilmingen zo'n daverend succes? Het laat zien dat spiritualiteit aan belangstelling wint. Maar ook dat de mens zelf daarbij centraal staat. Hoe verhoudt zich dat tot de verlossing die wij met Pasen vieren?

Het beroemde beeld van Christus de Verlosser in Rio de Janeiro, Brazilië.

Een verlossend inzicht?

De kern van ons christelijk geloof gaat om de verlossing door Jezus Christus. We vieren dat in de Goede Week uitlopend op het Paasfeest. Paulus verwoordt dat heel kernachtig in zijn eerste brief aan de Korintiërs: *'Het belangrijkste dat ik u heb doorgegeven, heb ik op mijn beurt ook weer ontvangen: dat Christus voor onze zonden is gestorven, zoals in de Schriften staat, dat hij is begraven en op de derde dag is opgewekt, zoals in de Schriften staat, en dat hij is verschenen aan Kefas en vervolgens aan de twaalf leerlingen.'*

In deze kern van ons geloof zit ook meteen een moeilijkheid voor de moderne mens, namelijk juist het feit dat we verlost zijn om niet. We hebben er niets voor hoeven doen. Het enige is dat we in kunnen gaan op het aanbod van de verlossing. We hebben het echter niet zelf verdiend. En dus hebben we er geen grip op. Bovendien komt het van buiten, van God. In onze samenleving staat juist de mens centraal met al zijn of haar mogelijkheden. En dan zoek je geen verlossing buiten de mens, maar juist in de mens zelf.

Geheime kennis

Dat laatste zien we terug in allerlei populaire boeken en films. De boeken van Dan Brown, bijvoorbeeld, spreken over een verlichting van de mens die tot inzicht komt. Daarmee verbindt hij het wetenschap-

pelijke met het spirituele. En in een beschrijving bij de internetwinkel *bol.com* staat over een boek als *The Secret*, waarvan wereldwijd al meer dan zes miljoen exemplaren zijn verkocht, dat het je helpt bereiken wat je zelf voor onmogelijk houdt: geluk, succes, gezondheid, geld, relaties. In de beschrijving staat verder: *'Verwijzingen naar een groot Geheim zijn aangetroffen in mondelinge overleveringen en in religieuze en filosofische geschriften van alle tijden. Slechts weinigen begrepen de betekenis ervan, maar hielden hun kennis voor zichzelf. Nu niet meer...'*

Bij deze, en soortgelijke boeken, gaat het steeds om iets wat in de mens zelf plaatsvindt. Het wordt aangeduid met termen als 'verlichting', 'inzicht' en 'ontwaken'. Niet iets wat van buiten komt dus, maar een proces in de mens zelf. Verlossing betekent dan zoiets als: verlost van de duisternis van onwetendheid. Belangrijk daarbij is dat je het juist wel zelf in de hand hebt. Het hangt van jezelf af of je tot inzicht komt of onwetend blijft. Veel vormen van moderne spiritualiteit zijn er dan ook op gericht mensen te helpen bij dat proces.

Dwaling

Dat alles doet erg denken aan de gnostiek, een beweging die in de tweede eeuw na Christus begint op te komen binnen het christendom en er uitein-

delijk mee in botsing kwam. Eén van de belangrijkste thema's van de gnostiek is dat de mens van zichzelf vervreemd kan raken. Mensen kunnen vergeten wie ze zelf in werkelijkheid zijn. De onverloste mens is 'zichzelf kwijt'. Het gevolg daarvan is dat zo iemand het contact met zijn innerlijk weten, de gnosis, verliest. Wie zichzelf kwijt is, leeft als een slaaf van onpersoonlijke machten. De mens is 'in dwaling' of 'verdwaald'. De verlossing uit de dwaling kan de mens verkrijgen door zich zijn oorspronkelijke aard te herinneren, door zich te verbinden met zijn ware zelf. Dat proces wordt beschreven als bevrijding, wakker worden, weer nuchter worden, de genezing van blindheid, de opstanding uit de dood. De algemene term daarvoor is 'het herstel'.

Het zal niet verbazen dat de gnostiek, waarin veel vormen van moderne spiritualiteit zijn terug te vinden, de verlossing aan het kruis door Jezus Christus afwijst. Redding door een ander bestaat niet. Het is iets dat plaatsvindt in jezelf. Daarom is in geen enkel gnostiek evangelie, zoals van Thomas of Maria Magdalena, iets te vinden over de kruisdood van Jezus en zijn verrijzenis. Jezus is hierin alleen een wijsheid-leraar die de lezer helpt tot verlichting te komen.

Avatar

Het thema 'verlossing' laat de moderne mens echter niet los. Een film als *Avatar* heeft alle bezoekersre-

cords gebroken. En juist hierin staat het verlossings-thema centraal, in dit geval van het buitenaardse volk de Na'vi op de verre planeet Pandora. Even lijkt het erop dat ook hier zelfverlossing centraal staat. De held van de film, ex-marinier Jake Sully, kiest voor de Na'vi en helpt hen zich te verdedigen tegen de aanval van de mensen die de planeet willen koloniseren. Sully kan het echter niet alleen en als alles verloren lijkt, krijgt hij hulp van een godheid. Zou dit een correctie kunnen zijn op de gedachte dat de mens zelf tot alles in staat is?

In onze geschiedenis zien we dat de mens inderdaad tot steeds meer in staat is. Dat geldt helaas niet alleen ten goede, maar ook ten kwade. Toch mogen we dankbaar zijn voor de mogelijkheden van de moderne mens en alle positieve ontwikkelingen. En tegelijk mogen we van de gnostiek leren dat de mens zichzelf is kwijtgeraakt. Als ik dat in christelijke zin mag duiden zou ik zeggen dat de mens is vervreemd geraakt van zijn diepste kern: beeld van God te zijn. Daarom hebben we niet alleen inzicht en verlichting nodig, hoe nuttig dat ook is, maar ook verlossing. Want we zijn en blijven kwetsbaar als mens. Maar dat maakt ons zeker niet minder de moeite waard. Integendeel. Anders had God zijn leven niet gegeven voor ons in Jezus. ■

Eugène Brussee

Verlossing

Pastoor Gerard Bruggink:
"God vraagt van ons
onder meer dat we het
kwaad stoppen door het
goede te doen."

"Al geruime tijd droeg hij geen kleren en woonde hij niet meer in een huis, maar in rotsgraven." Zo beschrijft de evangelist Lucas een man die is bezeten door demonen. Jezus drijft de demonen uit en de man komt weer tot zichzelf: hij wordt gekleed en kan terugkeren naar de stad, naar de levenden. Pastoor Gerard Bruggink uit Hilversum is officieel aangesteld als exorcist in ons bisdom. Margot de Zeeuw sprak met hem over gebondenheid en verlossing.

'Verlos ons van het kwade'

Het Licht van Pasen is voor iedereen

Het is een bekend verhaal: de verlossing van Legio en de uitdrijving van de demonen door Jezus. Als de man nog 'bezeten' is, is hij naakt, hij schreeuwt en tiert, beukt zichzelf met grote stenen en woont in de rotsgraven tussen de doden. De onreine geesten overheersen hem en hij kan niet eens zelf antwoorden als Jezus hem naar zijn naam vraagt: "Noem mij Legio, want wij zijn met velen." "Hier staat de strijd tussen goed en kwaad op scherp," reageert pastoor Gerard Bruggink op het verhaal. De oorzaak? "Eigenlijk missen we God in ons leven. Op een gegeven moment realiseren we ons dat de wereld niet het paradijs is dat wij ons zouden wensen. De manier waarop dat gebeurt, dat is voor ieder van ons persoonlijk ingekleurd. We krijgen ruzie, ontdekken tegenslag, worden teleurgesteld in andere mensen, kortom: we ervaren hoe het is om zonder God te leven en raken daarin verstrikt."

Collectief

Het is voor mensen onmogelijk ongebonden te staan ten opzichte van het kwaad. Daarom is het licht van Pasen zo belangrijk: de verlossing geldt voor alle mensen, van alle tijden en culturen. Pastoor Bruggink: "Verlossing is in de bijbel allereerst een collectief begrip. Dit wordt vooral duidelijk bij de uittocht uit Egypte. God belooft ons verlossing voor het hele volk, maar het is wel aan een ieder persoonlijk om daarop te antwoorden. En juist omdat verlossing een collectief is, raakt het ons allen als iemand in het kwaad verstrikt raakt."

In onze moderne tijd is het eigenlijk niet meer 'bon ton' om in de duivel te geloven: we geloven veeleer in de zwakheden van de mens, in trauma's, een

slechte jeugd en domme pech. Die overtuiging maakt ons kwetsbaar. Pastoor Bruggink: "Ik heb als exorcist ervaren dat er een werkelijkheid is, groter dan wij kunnen zien. Het Rijk Gods is groter dan wij ons kunnen voorstellen, maar ook het kwaad is groter dan wij ons realiseren. Achter het kwaad in de wereld steekt een boos genie. Het is een kwaad dat groter is dan al onze slechte daden bij elkaar. De bijbel spreekt hier over Satan en zijn demonen." Dat klinkt beangstigend en bovendien: we willen toch niet terug naar de 'duistere' Middeleeuwen? "Als je het goede doet, word je je gesterkt. Denk bijvoorbeeld aan de werken van barmhartigheid die Jezus noemde," antwoordt pastoor Bruggink stellig. "Als je je geest daarentegen voedt met negatieve zaken, is er zeker beïnvloeding. De zuigkracht van het kwade is er wel degelijk. Wie zich uitdrukkelijk wendt tot negatieve krachten, loopt het grote risico dat hij daar niet meer zelf uitraakt." Pastoor Bruggink heeft gemerkt dat de uitwerking van het kwaad voor iedereen anders is: "Sommige mensen krijgen lichamelijke klachten als hoofdpijn of buikpijn, anderen worden depressief of voelen zich 'afgesneden.'" Hij constateert dat het niet verwonderlijk is dat de belangstelling voor 'het kwaad' en bezetenheid weer groeit: "Ons morele leven heeft aan kracht ingeboet en dat maakt ons kwetsbaar."

Maar dan de hamvraag: hoe kunnen we ons verlossen van de invloed van het kwaad? Pastoor Bruggink: "Dat is simpel: in de eerste plaats door het gebed. God luistert altijd. In het 'Onze Vader' vragen we bijvoorbeeld al heel duidelijk of God ons wil verlossen van het kwade. Daarnaast is het belangrijk dat we ons richten op het goede; de sacramenten helpen hierbij." Zo kan de biecht in dit verband een belang-

rijke functie hebben. "Als je biecht en je hebt dat goed voorbereid, dan mag je er zeker van zijn dat God je je zonden heeft vergeven en dat je geestelijk wordt gesterkt," aldus pastoor Bruggink. Dat neemt echter niet weg dat een verslaving waarschijnlijk niet is genezen na de biecht. Bovendien is het sacrament van de biecht voorbehouden aan rooms-katholieken: "Na het biechten kan de bezetenheid er nog zijn, omdat er krachten van buiten op iemand inwerken. Een uitdrijving is diepgaander en kan als 'sacramentale' aan iedereen gegeven worden."

Opdracht aan de kerk

Uitdrijving oftewel: exorcisme. Daarmee komen we toch op het gebied van de griezelfilms en sensatieverhalen? Pastoor Bruggink: "Jezus zelf heeft aan de Kerk de opdracht gegeven om mensen van de Boze te bevrijden. Hij stuurde de apostelen de wereld in met de volgende woorden: *De volgende tekenen zullen hen die tot geloof gekomen zijn, begeleiden: in mijn naam zullen ze demonen uitdrijven...* (Marcus 16;17). Alle gelovigen zijn geroepen om te bidden om bevrijding zoals in het Onze Vader wordt geleerd met de woorden: 'Verlos ons van het kwade'. Wanneer het gaat om een plechtig exorcisme, dan bidt de exorcist met de volmacht die Jezus aan de Kerk gegeven heeft." Dat neemt echter niet weg dat exorcisme een zorgvuldig proces is. Pastoor Bruggink: "Eerst moet nauwkeurig worden vastgesteld waaronder iemand gebukt gaat, zodat we bijvoorbeeld kunnen uitsluiten dat het om psychische problemen gaat. We gaan stapje voor stapje op weg. Soms is bijvoorbeeld een biechtgesprek voldoende en kun je mensen uitleggen dat ze moeten leren omgaan met hun zwakheden. Maar het kan ook om meer gaan. Dan is een exorcisme op z'n plaats. Soms is een keer voldoende, meestal is het een lange weg van meerdere sessies."

Daarmee komt het gesprek ook op boete: "Je kunt niet zonder boete aan het kwaad weerstaan," zegt pastoor Bruggink. "Je moet als gelovige zelf ook een stap zetten. Wij zijn zelf actief betrokken bij onze verlossing, ook ons eigen aandeel in het herstel wordt gevraagd. God heeft ons uitgenodigd, maar het is aan ons Zijn uitnodiging te aanvaarden en de Hemel binnen te gaan." Overigens speelt ook hier de geloofsgemeenschap een rol: "Je kunt ook voor anderen boete doen, voor anderen bidden. Daarmee help je je medemensen daadwerkelijk," aldus pastoor Bruggink. Ook bij een exorcisme vraag je of de gelovige zelf een bijdrage levert door het goede te doen, met het kwaad te willen breken en te bidden. Pastoor Bruggink: "Je vraagt als het ware om geestelijke reparatie. Dat is een van de dingen die

God van ons vraagt: dat we het kwaad een halt toeroepen door ons goede gedrag."

"Je moet je realiseren dat je bij exorcisme met krachten te maken hebt die groter zijn dan wij. Het gaat om het Rijk Gods tegenover Satan; als priester speel je daarin een bescheiden rol. Het is uiteindelijk Christus die de mensen bevrijding brengt" aldus pastoor Bruggink. Hij heeft onverklaarbare dingen meegemaakt, maar bang is hij nooit: "Een mooi beeld vind ik het wijwatervat in de St.Paulus buiten de Muren in Rome. Daar zie je een klein kindje dat zijn vinger in het wijwater steekt en de duivel die daarvoor weg deinst. Een druppel wijwater op de vinger van een kind is dus al voldoende om de macht van het kwaad te breken!"

Interview: Margot de Zeeuw

Het wijwatervat in de Sint Paulus buiten de muren in Rome: een druppel wijwater op de vinger van een kind is voldoende om de macht van het kwaad te breken.

Mocht u persoonlijke vragen hebben over bevrijding of exorcisme, dan kunt u schrijven aan pastoor G. Bruggink, Emmastraat 7, 1211 NE Hilversum.

Met lede ogen ziet rechter Huub Willems, jarenlang het boegbeeld van de Amsterdamse Ondernemingskamer, de recente tendens tot steeds meer regelgeving aan. "Dat maakt ons tot kistkalveren, met van die gele oormerken in". Door regels opgesloten, zonder enige bewegingsruimte.

Rechter Huub Willems:

"Vergeving moet leidend zijn in een beschaafde samenleving"

Huub Willems is momenteel als bijzonder hoogleraar verbonden aan de Universiteit van Groningen. Hij is er stellig van overtuigd dat de steeds verdergaande regelgeving leidt tot uitholling van onze individuele verantwoordelijkheid. In zijn jarenlange praktijk als rechter heeft hij daarvan het effect gezien. "Als niet in de regeltjes staat dat iets niet mag, hoor je mensen zeggen dat het dus wél mag. Ook al voelt iedereen op zijn klompen aan dat het gewoon onfatsoenlijk is. De regels werken averechts omdat mensen zich niet laten leiden door morele waarden, maar alleen naar de regeltjes kijken". Bekend is dan ook zijn uitspraak dat je meer hebt aan de Tien Geboden en de Catechismus dan aan honderd regels.

Die toenemende regelgeving zag hij ook in zijn vakgebied, het ondernemingsrecht, waar inmiddels diverse codes zijn opgesteld om topsalarissen en het uitkeren van aandelen en optiepakketten als bonussen binnen de perken te houden. Maar ondanks de crisis in de bankwereld worden daar nu weer torenhoge bonussen uitgekeerd. "We zijn afgedreven van het idee dat waarden centraal moeten staan in onze samenleving en dat we een sociale structuur en een maatschappelijk middenveld nodig hebben die mensen die waarden bijbrengen en onderhouden. Zij het in het gezin, in de kerk of in clubverband". Wat Willems bij het bijbrengen van die morele waarden vooral van belang vindt, is dat de samenleving niemand hoort buiten te sluiten. "Maar dat is niet de politieke sfeer van dit moment. Die is er meer en meer op gericht om mensen zonodig met harde hand in het gareel te krijgen."

Voor hem is die tendens tot uitsluiting een onvermogen van beschaving. "Zo is ons hele rechtssysteem, dat deels gebouwd is op de joods-christelijke traditie, erop gericht om geen onherroepelijke besluiten te nemen. Daarom hebben we ook geen doodstraf. Daar moeten we heel zorgvuldig mee omgaan".

Vertrouwen als basis

Essentieel element binnen het rechtssysteem is het idee van de verlossing van begane zonden. "Als iemand schuldig is bevonden aan een bepaalde misdaad en hij heeft daar boete voor gedaan, dan volgt daarna - tenminste in een beschaafde samenleving - de vergeving." Willems weet echter uit zijn jarenlange ervaring als strafrechter als geen ander dat dit natuurlijk een ideaalsituatie is. "Het menselijk onvermogen om consequent op dit niveau te handelen staat dat in de weg. Kijk maar naar het gezegde 'Eens een dief, altijd een dief'. Dat menselijk onvermogen is voor hem alleen des te meer reden om vergevingsgezindheid, juist voor de maatschappij, als leidend beginsel te zien. "Je moet ervoor waken dat je mensen in de kou laat staan als die boete eenmaal gedaan is. Je kan niet tegen een dief zeggen: 'Je hebt je straf nu wel uitgezeten, maar een baan krijg je niet.' Dan zeg je in feite dat echte vergeving niet bestaat". Dat legt zijn inziens de bijl aan de wortel van vertrouwen als basis voor de samenleving. "Dan rest alleen nog maar het uitvaardigen van decreten, van regels, van repressie. En dat werkt niet." ■

Interview: Melchior Verberne

Huub Willems werd in 1944 geboren in Sittard in een katholiek nest. Na zijn studie recht aan de Universiteit van Tilburg koos hij in 1977 voor een carrière bij de rechterlijke macht. In 1989 werd hij vicepresident van het Gerechtshof Amsterdam. Van 1996 tot 2009 was hij voorzitter van de ondernemingskamer. Daarnaast was Willems actief als docent in het universitaire onderwijs. In 2009 werd hij benoemd tot bijzonder hoogleraar Corporate Litigation aan de Rijksuniversiteit Groningen. Een van de bekendste rechtszaken waarin Willems vonnis wees, betrof de zaak die de Vereniging van Effectenbezitters had aangespannen tegen ABN AMRO ter zake van het feit dat deze bank de verkoop van haar dochteronderneming LaSalle Bank aan de Bank of America niet had voorgelegd aan de aandeelhouders. Willems oordeelde dat dat onterecht was.

Uitslag Kerstpuzzel

Namens de redactie en de jury hartelijk dank voor de enorme stapel inzendingen met oplossingen van de kerstpuzzel uit Samen Kerk december 2009. De diversiteit aan inzendingen is een genot om te ontvangen; briefkaarten, ansichtkaarten, kerst- en nieuwjaarskaarten, zelfgemaakte kaarten. Dank u dat u dit in groten getale hebt gedaan.

De jury had een onmogelijk taak, maar uiteindelijk zijn volgende prijswinnaars getrokken:

- D. Konijn-Koomen, Abbekerk
- A. Winter, Uitgeest
- P.G. Schoenmaker, Ipendam
- H.L. Al, Krommenie
- H.C.M. Filbry, Bussum
- M. Bleeker-Lieshout, Wognum
- W.M.A. Habets, Haarlem
- I. Prins, Medemblik
- I. Walta-Apeldoorn, Egmond-Binnen
- A. Hogeland, Amstelveen.

U ziet het: de prijswinnaars komen vanuit alle hoeken van het bisdom en zelfs daarbuiten.

Wij feliciteren hen van harte en zij ontvangen binnenkort hun prijs. Blijf puzzelen!

Petra Vermeer, Bisdom Haarlem-Amsterdam,
Pers en publiciteit

Doek van Veronica

Het verhaal over de doek van Veronica is in de Middeleeuwen ontstaan. In de apocriefe boeken wordt verteld van Vera-iconica -'het ware beeld'- dat een vrouw kreeg door met haar doek de lijdende Christus te troosten, toen Hij onderweg was met het kruis naar Golgota. Deze doek is een andere dan de lijkwade van Turijn. Hij wordt wel de zweetdoek van Veronica genoemd.

In de Abdij van Egmond zijn de Veronica-doeken van Henriette Vics te zien. Zweetdoeken maken is een zeer emotioneel proces, zeker als het om het gelaat van Christus gaat. Met iedere doek ging Henriette een persoonlijke relatie aan, zo vertelt de Amsterdamse kunstenares, een soort dialoog. Er zijn veertien variaties van de Zweetdoek van Veronica te zien. Van fijn zijdezacht tot zeer weerbarstig materiaal, textiel, dat past bij het Indische karakter van de maker. De doeken zijn vooral geïnspireerd door de verhalen van Selma Lagerlöf, die prachtig over het lijden van Christus heeft geschreven, zo vertelt Henriette Vics. Haar werk is te zien aan de Vennewaterweg 27 in Egmond-Binnen tot zaterdag 10 april 2010.

Thom Breukel

"Ubi Caritas" 40 jaar koor bij OLV ter Nood

Sinds 1970 zingen mannen en vrouwen van het koor "Ubi Caritas" in de kapel van 't Heiligdom "Onze Lieve Vrouw ter Nood" te Heiloo. Zij hebben daarmee vele Eucharistievieringen en menig Lof voor bedevaartgangers tot een feest gemaakt. Een 40 jarig jubileum is een mooie moment om daar bij stil te staan. Dat doen zij met een Korenfestival op 24 april van 14.00 tot 17.00 uur. Ubi Caritas zal uiteraard te toon zetten en door de diversiteit van repertoire van de andere koren wordt deze dag een uitbundig feest van muziek en zang. Iedereen is van harte uitgenodigd om op deze dag naar het Heiligdom "Onze Lieve Vrouw ter Nood" in Heiloo te komen. In 't Oesdom kunt u voor € 2,00 een boekje kopen met het programma. Het dient tevens als entreebewijs. Uiteraard kan dit jubileum niet voorbij gaan zonder een Jubileumviering. Deze staat gepland op 9 mei in de Bedevaartkapel op het Heiligdom om 10.30 uur. Na afloop is er in 't Oesdom een receptie voor alle leden, oud-leden en de oud-dirigenten. Voor meer informatie kunt u kijken op www.onzelievevrouwternood.nl of bellen naar 072 5051288.

Bisschoppen schrijven parochies brief over Solidaridad

De Nederlandse bisschoppen hebben in februari een brief gestuurd aan de parochies naar aanleiding van het rumoer rondom Solidaridad. In deze brief leggen de bisschoppen de achtergronden uit van de nieuwe afspraken die zij met Solidaridad hebben gemaakt. De integrale tekst van deze brief kunt u nalezen op de website van het bisdom: www.bisdomhaarlem.nl

Adverteren in SamenKerk of in de
Naamlijst van Bisdom Haarlem?

0475 - 463 465
www.actauitgevers.nl

Pasen: feest van verlossing

Onze aarde is uit balans. Weer een nieuwe aardbeving, nu in Chili. Aardbevingen, droogte, sneeuw, storm en wateroverlast... het wisselt elkaar in steeds hoger tempo af.

Onze wereld is uit balans. De mondiale economische crisis is tijdelijk enigszins tot staan gebracht door duizenden miljarden virtueel geld dat in de economie is gepompt. Maar de echte klap moet nog komen, vrees ik. En dan al die haat, terreur en oorlog.

Onze cultuur is uit balans. Er is geen gemeenschappelijk fundament meer van waarden en normen. Zelfs over de meest fundamentele vragen van leven en dood, huwelijk en seksualiteit, mens-zijn en spiritualiteit, zijn we het meer dan ooit oneens.

Zelfs de Kerk is uit balans. Velen hebben haar de rug toegekeerd. Haar kracht lijkt verzwakt door lauwheid en verwereldlijking. Haar geloofwaardigheid aangetast door falen van sommige eigen ambtsdragers.

En toch, met vreugde vieren we Pasen en getuigen van Verlossing. Onveranderd is het een boodschap van hoop die alle bovenstaande negatieve scenario's verre overstijgt. God heeft een plan met deze wereld en met ons eigen leven. Dwars door alles heen zal Hij het verwezenlijken. Als alles verloren lijkt, zal alles gewonnen zijn. Juist uit het kruis maakt Hij een doorgang naar nieuw leven. In het lijden van Christus, de mensgeworden Zoon van God, heeft Hij alle pijn, verdriet en angst van mensen van alle tijden opgenomen en veranderd in zegen, als wij het in Zijn handen kunnen leggen. Het is de missie van de Kerk om van deze hoop te getuigen en de verlossende kracht van Christus aan mens en wereld te voltrekken. In deze missie zie ik een drievoudige opdracht.

Het eerste is het bieden van perspectief. Ik heb het al vaker gezegd. De mens van nu heeft het weer nodig met kracht te horen dat hij groter is dan

de aarde; dat hij een onsterfelijke ziel bezit en een eeuwige toekomst; dat de dood geen einde is, maar een nieuw begin; dat het leven een geschenk is en een opdracht, waarover hij ooit rekenschap zal moeten afleggen.

Het tweede is de wereld te doordeseemen met het evangelie. Het is de taak van kerk en gelovigen om "zout der aarde en licht der wereld te zijn". De Kerk mag zich niet terugtrekken in de sacristie. Zij moet de wereld in met de wijsheid van Schrift en Traditie, en deze leggen op ethiek en moraal, maar ook op het sociale, politieke en economische leven. **Het derde is de bovennatuurlijke gaven uitdelen.** De Heer heeft Zijn Kerk uitzonderlijke middelen en volmachten gegeven om zielen te voeden met Zijn eigen goddelijk leven in de eucharistie, om "zieken te genezen, zonden te vergeven, en duivels uit te drijven". Hij heeft dit niet bedoeld als mooie symboliek, maar als levende werkelijkheid. "Wier zonden gij vergeeft, hun zijn ze vergeven", heeft Hij zijn apostelen en hun opvolgers beloofd.

In het sacrament van de biecht ligt de garantie van vergeving. Zonder dat blijft een mens worstelen met de vraag of zijn kwaad wel vergeven is. Als je het aandurft om het kwaad van je leven uit te spreken tegenover die andere mens, die niets beter is, maar door zijn wijding in naam en persoon van Christus mag handelen ten dienste van de mensen, dan mag hij een kruis over je leven maken en is alles wat je berouwt uitgewist voor tijd en eeuwigheid. Het is het meest bevrijdende, en tegelijk meest miskende sacrament. Na een lange periode ver weg van God en kerk, heb ik ook zelf die bevrijdende en genezende kracht ervan ervaren. Daarom vraagt de Kerk van iedere gelovige om tenminste eenmaal per jaar voor Pasen dit sacrament te ontvangen. Ik wens u allen de volle Verlossing en Paasvreugde toe die de Heer u verlangt te geven. ■

Bisschop Jozef Punt

De bedoeling van deze serie artikelen is aandacht te besteden aan de verbeelding van de Bijbel (met name van het Oude Testament) in de kerkelijke architectuur. We behandelen al menige kerk in binnen- en buitenland. Ook in ons eigen bisdom zijn interessante kerken: de uwe? Is er ooit een boekje over verschenen? Nog niet zoveel historie heeft Almere in de polder. Of toch wel? We gaan kijken.

Kerken in de polder

De plannen om de Zuiderzee/IJsselmeer in te polderen zijn erg oud. Al ver voor ingenieur Lely, die zijn naam gaf aan de hoofdstad van de nieuwe provincie, droomde men van nieuw land. De fietser die langs de dijk vanaf de Stichtse brug op weg is naar Almere neemt afscheid van het oude land. De haven van Huizen, de Blaricumse Vitus ziet hij nog lang liggen. Daarachter de 'bergen' van het Gooi met de televisiemast (en de Vitus) van Hilversum. De Larense watertoren zie je en links daarvan de twee puntjes van de Larense basiliek. Als hij Almere nadert, ziet hij de oude vestingstad Naarden aan de overkant. En dan komt hij tot zijn verbijstering langs een groot kerkhof. Christiaan Zalm ontwierp deze begraafplaats. Die bestaat uit meerdere terpen omringd door hagen. In oktober 1977 vond hier de eerste begrafenis plaats. Ja, hier leven al jarenlang mensen.

Het oude meer

Almere draagt de naam van het meer dat later Zuiderzee genoemd zou worden. Men moet wel bedenken dat in de oude tijden de wateren die Friesland van Holland (West Friesland) scheidden, veel smaller waren. Reeds in 753 wordt beschreven dat de

Engelse bisschop Bonifatius via de Vecht over de Almere (letterlijk 'groot meer') voer om de Friezen te gaan bekeren. Later werd het lichaam van de in Dokkum vermoorde Bonifatius over het Almere-water via Vecht en Rijn naar Mainz vervoerd. Mainz wilde zijn lichaam wel houden, maar de Heilige zelf had bepaald dat hij in het klooster van Fulda begraven wilde worden. Er werd in later tijd ijverig gependeld tussen Friesland en West Friesland en we stuitte in onze artikelen over West Friese kerken regelmatig op de rivaliteit tussen Egmond en de kloosters van het huidige Friesland. De graven van Holland en de bisschop van Utrecht zaten daar ook nog tussen. Interessant is het ook om te weten dat er op het eiland Schokland nog later een klooster was van Capucijnner monniken. Dat was daar vanuit de Hollandse Missie in Muenster gesticht met de bedoeling dat de monniken naar West Friesland zouden varen om daar de schuilkerkatholieken een hart onder de riem te steken. Het mooiste vind ik altijd om te horen hoe in de Tweede Wereldoorlog een vrachtschip dat bronzen kerkklokken vanuit Holland naar Duitsland moest vervoeren door sabotage midden op de Zuiderzee tenonder ging. Het was voor de bezetter teveel werk om ze vanaf de bodem op te hijsen. Zo werden deze klokken (meest van katholieke kerken) niet tot kanonnen omgesmolten, maar konden ze na de oorlog rustig weer worden opgetakeld en naar hun oude woonplaats (de torens) teruggebracht

De nieuwe polder

Op 12 december 1975 kregen de acht eerste bewoners van Almere, woonachtig in een tijdelijk onderkomen, namens de kerken een cactus cadeau als teken van de woestijnsituatie waarin zij verkeerden.

3

4

De bovenzaal van café De Roef gold als voorlopig ontmoetingspunt. Toen iedereen elkaar had leren kennen, begon alles voor de eerste keer. De eerste doop was op 21 augustus 1977 en de eerste kerkelijke begrafenis op 31 oktober van dat jaar. De eerste pastor Dirk Visser en de eerste predikant Euft Verbaas baggerden eendrachtig door de nog verse zeeklei. Spoedig begon de kerkbouw en verrees het kerkgebouw met de mooie naam: De Goede Rede. Het werd op 9 september 1979 in gebruik genomen. Inmiddels heeft Almere Haven 20.000 inwoners en Almere Stad een kleine 100.000. Het nieuwe Flevoland is bisdommelijk verdeeld. Eén deel van de provincie (het grootste) hoort bij het aartsbisdom, maar de westkant Almere (Stad, Haven en Buiten) en Zeewolde horen bij het bisdom Haarlem-Amsterdam. De Bonifatiusparochie van Almere haven heeft het oudste kerkgebouw. Men kerkt in het Oecumenisch Kerkcentrum 'De Goede Rede' aan de kerkgracht in Almere Haven. Een heel gezellig grachtje in quasi Oud Hollandse stijl. Maar daar heb ik geen bezwaar tegen. Wat ook heel speciaal blijft, is de eerder genoemde klokkentoren, een baken in de polder. De toren draagt drie grote luidklokken (Kerstmis, Pasen en Pinksteren geheten!) en een carillon. Zo is de kerk van Almere-Haven een echte kerk waarmee ik de kerken van Almere Stad (aan de klokkenluidersstraat) en de Drieklink in Almere-Buiten niet wil kleineren.

De Goede Rede

Wat een prachtige naam voor een kerk. In het gedachtenisjaar van paus Adrianus VI denk ik natuurlijk onmiddellijk aan het plaatsje met die naam op de Zuid-Hollandse eilanden waar hij vandaan kwam. Adrianus, de Hollandse paus, wilde in de zware 16e eeuw een nieuw élan teweeg brengen. In De Goede Rede hier is dat gelukt. Een jarenlange vruchtbare oecumenische samenwerking is in dit nieuwe land opgebloeid. De kerkruimte rijst hoog op en de enorme toren doet daar nog een schepje bovenop. Zo ontstaat de indruk dat de kerk hier krachtig aanwezig wil zijn en daar veel geld voor over heeft... maar dat is maar schijn. Althans wat de toren betreft: die is voor honderd procent door de burgerlijke gemeente betaald.

De vorm van het plafond doet denken aan het ruim van een schip. De inrichting van de kerkzaal is voor r.-k. gevoelens wat kaal en voor reformatorische

gevoelens wat uitbundig. De bekers en broodschaalen die op de altaartafel staan komen uit Taizé. Opvallend is het wandkleed uit de bouwtijd achter de altaartafel. De ontwerpster is Maria Louise Blauw. We zien drie vrouwenfiguren. Ieder stelt een van de drie kerken voor die meededen aan de bouw. Ze houden in een rondedans elkaar vast en houden samen het symbool van de wereldkerk omhoog, een wereldbol met daarop de wereldzee en een schip dat als mast een kruis heeft. Geïnspireerd op Sandro Boticelli (1446-1510) la Primavera.

Architectenbureau Steen, Tuinhof en Weerstra uit Leeuwarden tekende voor dit kloeki gebouw. Eindelijk eens een kerkgebouw met voldoende evenruimten. Een kerk die eigenlijk bestaat uit twee kerken: een grote ruimte met een golvend plafond en een intieme kapel met een halfronde apsis. In de grote kerk is het orgel nadrukkelijk aanwezig zodat daar een reformatorische sfeer heerst, het kleurige wandtapijt ten spijt. In de kapel, waar ook een Mariahoekje (een bijruimte van de bijruimte) is, voel je je meer in een katholiek kerkje.

De kerkelijke presentie

Binnen niet al te lange tijd zullen in Almere 200.000 mensen wonen. Dat vraagt om een actieve kerkelijke presentie! De Bonifatiusparochie begon haar activiteiten vanuit het beschreven kerkgebouw De Goede Reede in Almere Haven. Daarna kwam in Almere Stad de Martinusparochie die gebruik maakt van een ruim oecumenisch kerkgebouw 'de Lichtboog'. In Almere Buiten is de Andreasparochie actief die (nog) van het kerkcentrum 'De Drieklink' gebruik maakt. En dan is er ook nog de 'Sterre der Zee' parochie in Zeewolde met het oecumenische kerkcentrum 'Open Haven'. In een studiedagprogramma uit de tachtiger jaren van de Van der Leeuwstichting lees ik hoe men zich in de Almeerse kerk ernstig verdiepte in 'het uiteenvallen van het corpus christianum' en het proces van secularisatie, resultaat van het proces van toenemende subjectivering zoals die vanaf de Renaissance naar voren treedt. En zo blijkt dat men in Almere ook te maken heeft met een 'gewone' kerk, hoe diepzinnig de gedachten ook zijn, die men toen uitte en hoe geweldig de idealen van het begin. ■

Hein Jan van Ogtrop, Haarlem

Afbeeldingen

- 1 Bonifatius de patroon.
- 2 Zicht op de het oude land (Naarden).
- 3 De kerk aan het grachtje.
- 4 Interieur van de hoofdruimte.

2

Langzamerhand zet de lente in, bloemen, vogels 's morgens erg aanwezig en genieten van de eerste zonnestralen. De vastentijd oftewel de veertigdagentijd als voorbereiding op Pasen is begonnen. In veel kerken hangt een hongerdoek. Daarop zijn de lezingen van de veertigdagentijd uitgebeeld. Het is een oude traditie uit de middeleeuwen. De doek moest in de sobere vastentijd het rijkversierde altaar verbergen en tegelijkertijd een hulpmiddel zijn voor de catechese aan de gelovigen. Het Paasfeest is op komst, het hoogtepunt in het liturgisch jaar.

In het Stamhuis wordt elke vrijdagavond om 18.00 uur tijdens de veertigdagentijd sobere soep gegeten. De maaltijdgebruikers moeten wel hun eigen kom en lepel meenemen. Het is al een traditie van 28 jaar. Het geld dat uitgespaard wordt, doordat je zelf

geen eten hoeft te koken, wordt ingezameld voor een goed doel. Wel van te voren even aanmelden. Zo staat er in **het Spuigat**, het maandblad Katholieke Parochie Purmerend.

Spuigat
Maandblad Katholieke Parochie Purmerend

Bij **het parochienieuws** van de **parochie St. Jansgeboorte Hoogwoud/Opmeer** staat dat vorig jaar het initiatief genomen werd om tijdens de vastentijd samen soep, brood en boter te eten. Het zijn deze drie begrippen van versoberen, inkeer en ontmoeting die de ingrediënten zijn van de soepmaaltijd.

Tijdens de maaltijden werden telkens andere

aspecten van de diverse problematiek in de landen Oeganda, Kenia, Brazilië, Ghana besproken. Het geld dat werd uitgespaard, ging geheel naar de Vastenactie.

Sjaloom

St. Jans Geboorte

Van Onderop

door Eleonora Hoekstra-Ros

Het PCI van de **St. Engelmundusparochie te Driehuis NH** zet iedere tweede zaterdag van de maand een mand achter in de kerk om een inzameling te houden van levensmiddelen. Deze zijn bestemd voor de Voedselbank. Gedacht wordt aan levensmiddelen die lang houdbaar zijn, zoals: rijst, suiker, macaroni, koffie, thee, blikken soep, tandpasta etc. Het zijn niet enkel voedingsmiddelen waar vraag naar is, ook knutselmateriaal voor kinderen is welkom.

Wie niet veel te besteden heeft, kan aardig in de knel komen. Soms zijn er mogelijkheden voor lastenverlichting. De diaconie van de **parochie Schalkwijk** probeert te helpen. Zij zet landelijke voorzieningen en plaatselijke voorzieningen op een rijtje. In een overzichtelijke brief wordt puntsgewijze genoemd waarop kwietschelding, vermindering of hulp bij een financiële tegenvaller mogelijk is. Deze brief was bijgesloten bij **Kwadrant**, het parochieblad van de **Katholieke parochiegemeenschap Haarlem-Schalkwijk**.

Adressen van de gemeente om folders op te halen of te bestellen worden genoemd. Ook ontbreken nuttige websites niet en wordt aangeraden de gemeentelijk huis -aan- huis krant te lezen. In de laatste alinea van de brief wordt vermeld dat wanneer men persoonlijke hulp nodig heeft bij het invullen van formulieren of een doorverwijzing naar instanties, men altijd naar de diaconie van het parochiecentrum Schalkwijk kan komen.

KWADRANT
Informatieblad van de r.k. parochie Haarlem-Schalkwijk

De vrijwilligersmarkt in de St. Jozefparochie is een groot succes geworden. Dit staat in het parochieblad van de **St. Jozefkerk te Bussum** te lezen. Bij de kraampjes waar de werkgroepen zich presenteerden, zijn veel nieuwe aanmeldingen ontvangen en tal van vacatures werden ingevuld. Aan de opening van de markt op zondag ging een eucharistieviering met het kinderkoor vooraf. Het vertrouwen van de gelovigen in de toekomst van de kerk werd door de jeugd op deze wijze sterk aangewakkerd.

Bij de Tijd

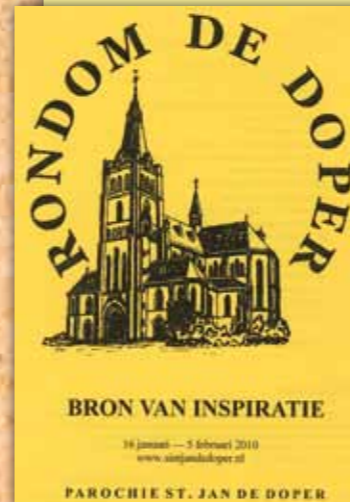
PAROCHIEBLAD VAN DE ST. JOZEFKERK TE BUSSUM

In de **parochie St. Jan de Doper te Noord-Scharwoude** wil het kerkbestuur het anders aanpakken om vrijwilligers te werven. Daarom staat 2010 centraal met het thema: **Jaar van de vrijwilliger**. Er komen speciale acties en activiteiten voor

en door vrijwilligers. Het vrijwilligersbeleid wordt vernieuwd en aangepast aan de tegenwoordige tijd. Het kerkbestuur heeft zich op de hoogte gesteld van de nieuwste inzichten rond het vrijwilligersbeleid. Een werkgroep heeft ideeën uitgewerkt en zijn met voorstellen gekomen van onder andere de vijf kernbegrippen, de 5B's: Binnenhalen - Begeleiden - Belonen - Behouden - Beëindigen. Er komen vrijwilligersovereenkomsten voor hun taak of activiteit. Ook wordt een

overeenkomst met de werkgroep gesloten. Er wordt met vier werkgroepen gestart en naar hun ervaringen gekeken. In juni volgen de overige werkgroepen. Bovendien gaan alle vrijwilligers van een werkgroep praten met leden van het kerkbestuur. Doel is om te overleggen hoe de werkgroep functioneert en waarom.

Het **Cuneranieuws** van de **H. Cunera te Nibbixwoud** meldt dat de wandelgroep weer denkt aan een wandeltraining ter voorbereiding op de Stille Omgang met als thema: Tot wie zouden wij anders gaan? De oudste deelnemer van de Stille Omganggroep, die er overigens mee stopt vanwege zijn leeftijd (80), roept parochianen op om deel te nemen aan deze training. Uit eigen ervaring vertelt hij dat deze wandelpegrimage iets met je doet.

In **Vogelenzang** buigt de archiefgroep zich graag over het oude kerkarchief van de **parochie Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming**. Enige objecten uit dit archief zijn reeds ondergebracht in het Noord-Hollands

Archief (NHA) te Haarlem. Het bleken zeer waardevolle kunstschatten te zijn, zoals een Breviarium. De archivaris van het NHA bracht het oude brevierboek uit 1519 in bruikleen onder bij het Catharijneconvent in Utrecht, alsmede enige oude schilderijen uit de pastorie. Verder maakt de archiefgroep kijk- en leesmappen van officiële akten en documenten die inzicht geven in de levenscyclus der eeuwen en in het kerkelijk leven in Vogelenzang en omgeving. De mappen liggen ter inzage en zijn voor iedereen beschikbaar. Het ontsluiten van de archieven is nogal tijdrovend en daarom zoekt de groep er nog een archiefmedewerker bij voor enkele uurtjes per week.

In februari kwamen vijftien pastorale krachten bij elkaar die met jongeren en begeleiders actief zijn in de eigen regio of de parochie. Ze spraken met elkaar over de *Oriëntatietekst voor de parochiecatechese in de Nederlandse kerkprovincie*, die afgelopen september is gepresenteerd. De tekst is bedoeld voor al diegenen die betrokken zijn bij catechese en geloofsopbouw in de parochies en regio's. Het stuk biedt verrassend veel aanknopingspunten voor de catechese in onze parochies. Voor de 'jongerenwerkers' is het natuurlijk interessant om de link tussen de catechese en het jongerenwerk te leggen.

Impulsen vanuit de *Oriëntatietekst voor de parochiecatechese*

Catechese en jongeren: hoe pak je dat aan?

De tekst is afkomstig van de Nederlandse bisschoppen en wil een inhoudelijke benadering voor de catechese meegeven, die de betrokkenen vervolgens weer kunnen vertalen in de praktijk in hun eigen parochies of parochieregio's. Vandaar dat deze oriëntatietekst besproken is tijdens twee korte presentaties op de Impulsdag Catechese en Jongeren op 23 januari jl. En vandaar dat inmiddels bij verschillende bijeenkomsten deze oriëntatietekst besproken wordt, met ondersteuning van de dekenale catechese medewerkers.

Kwaliteit

De tekst begint met een analyse van de hedendaagse cultuur en wat dat voor gevolgen heeft voor de positie van de Kerk. Mensen van alle leeftijden vragen zich bij het maken van beslissingen en keuzes steeds meer af "wat het ze oplevert". Dat betekent dat het belangrijk is voor de kerk om kwaliteit aan te bieden: een goed (inhoudelijk) programma en een goede verzorging. Concreet is dan de vraag hoe je jongeren brengt op die "plaatsen", waar ze ook daadwerkelijk iets van het geloof kunnen ervaren. Het blijkt niet gemakkelijk te zijn om jongeren te overtuigen naar deze "plaatsen" te komen, zoals bijvoorbeeld Taizé of de Wereldjongerendagen. Vaak

bleeft het getuigenis van een vriend of vriendin ze over de streep te trekken.

Ook komt naar voren dat mensen steeds meer buiten een kerkverband om een eigen individuele zoektocht hebben op het gebied van het geloof. Ze selecteren die elementen uit godsdiensten en levensovertuigingen die bij hen passen. Dat betekent dat een algemene standaard aanpak niet meer werkt. Jongeren zullen meer dan volwassenen slechts in een veilige omgeving over hun zoektocht spreken, dus is het essentieel om deze te creëren, bijvoorbeeld tijdens een reis of kamp of bij een jongerengroep die regelmatig bij elkaar komt.

Integratie

Daarnaast komt de omslag van "sacramentencatechese" naar "permanente catechese" of "permanent leren" aan de orde. Dat betekent een omslag voor iedereen. Er wordt aanbevolen om een sacrament in het midden van het traject toe te dienen (bijvoorbeeld bij het vormsel) en de link tussen catechese, liturgie, diaconie en de geloofsgemeenschap sterker vorm te geven. Vanuit het jongerenpastoraat wordt deze integratie van de verschillende terreinen reeds opgepakt, omdat de "jongeren" als doelgroep alle terreinen raken. Concreet betekent het bijvoorbeeld dat het aan te bevelen is een inhoudelijk programma in te bedden in momenten van vieren, gebed en gezellige activiteiten met elkaar.

Vervolgens wordt er in de tekst gesproken over "catechese als initiatie", het inzicht dat catechese in de eerste plaats is: mensen binnenleiden in de relatie met Christus en niet zo zeer het overbrengen van informatie. Deze informatie draagt als het goed is bij aan het feit, dat men de persoon van Christus beter leert kennen. Dat betekent dat het belangrijk is om mensen gevoelig te maken voor het mysterie karakter van het geloof, dat in hen het verlangen wordt gewekt.

Catechese geven is dus niet alleen kennisoverdracht. Dit onderstreept ook het belang van het getuigenis van de catecheet. Alleen zo kan hij of zij op authentieke wijze een voorbeeld zijn van dat waarover hij spreekt. Zeker voor mensen die met jongeren werken, is het eigen voorbeeld - je relatie met God en mensen en je levenswijze - van cruciale betekenis. Blijf investeren in je eigen geestelijke groei en vorming. Wat je zelf niet hebt, kun je zelf niet doorgeven aan de jongeren!

Meer lezen?

Hopelijk geeft deze korte inleiding u voldoende enthousiasme om zelf de *Oriëntatietekst voor de parochiecatechese* te lezen en wellicht te bespreken binnen uw parochie of regio. Hierbij kunt u om ondersteuning vragen van de dekenale catechese medewerkers. De tekst is te downloaden via www.steenindevijver.nl of te bestellen via bestel@rkk.nl voor 6 euro per stuk. In de volgende nummers van Samen Kerk zullen de verschillende onderdelen van de Oriëntatietekst worden besproken. ■

Mirjam Borst
medewerkster Jongerenpastoraat
www.jongbisdomhaarlem.nl

**UITVAARTVERZORGING
A. DE JONG**sinds 1966 een vertrouwd gezicht
voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf

Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 1337
Cliostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de NUVU

uitvaartverzekeringen

**Vreeker
Begraafplaatservice BV**De Hout 47, 1607 HB Hem Tel: 0228-544484 / Fax: 0228-544651
Email: info@begraafplaatservice.nl**Gespecialiseerd in alles op de begraafplaats:**

- * GRAFDELVEN
- * OP EN HERBEGRAVEN
- * RENOVATIE
- * GROENVOORZIENING
- * RUIMEN VAN GRAVEN
- * KNEKELPUTTEN
- * UITBREIDING
- * PADVERHARDINGEN

www.begraafplaatservice.nl

Kerkelijk meeleven, nu in woord én beeld**Nieuw!** Kerktelevisie van SIKN

SIKN introduceert kerktelevisie: dat is meeleven in woord én beeld. Zo houdt men meer contact met de diensten en vieringen. Meer weten? Kom naar onze stand op de Kerk & Gemeentebeurs 2010!

www.sikn.nl

KERKELIJK MEELEVEN, ALTIJD EN OVERAL.

KERK GEMEENTE 2010

**19-20 maart 2010
Jaarbeurs Utrecht**

Landelijke beurs voor alle kerken en parochies in Nederland!

Kerkenwerk is zo belangrijk dat het een eigen beurs verdient.
Voor alle kerkelijk werkers, vrijwilliger of beroeps, op elk terrein.

Met vele praktische workshops, debatten met bekende politici en kerkelijke personen en meer dan honderd stands.

Kerkstoelen • Jeugdwerk • hulpverlening • administratie onderhoud • restauratie • pastoraat • diaconaat kaarsen • liturgisch textiel • geluidinstallaties verzekeringen • reizen • beamers • kerkelijke kunst etc.

Enkele reacties van bezoekers op de eerste editie in 2009:

"Moole, professionele beurs, complimenten!"

"Heel handig! We hebben verschillende nuttige gesprekken gehad en afspraken gemaakt."

Bezoek onze website voor het laatste nieuws over de beurs.

www.kerkengemeente.org

Kerk & Gemeente 2009 • Postbus 95 • 3780 BB Voorthuizen
T 0342 47 32 51 • E info@kerkengemeente.org

Paaskaarsen

Paaskaarsen
Huispaaskaarsen
Altaarkaarsen
Huwelijkskaarsen
Dooptaarsen
Noveenkaarsen
Devotiekaarsen
Devotielichten
Godslampolie
Miswijj
Hosties
Wierook/Briketten
Kandelaars
Geschenkartikelen
Banieren

Vis en Brood Lam Gods Gevlochten Kruis

Bestel nu uw Paaskaars!
Keuze uit 3 prachtige reliëfs

PASEN
4 & 5 april
2010

**Kaarsenfabriek
PAPÔT en VAN MOORSEL b.v.**

Nieuwenhuizenweg 15 • 2314 XP LEIDEN (Industrieterrein Roomburg)
Tel. 071 - 301 02 84 / 301 02 25 • Fax 071 - 301 23 03
E-mail info@papot.nl • Internet www.papot.nl

De besnijdenis van het joodse jongetje Jezus Christus

Op weg naar Pasen worden we ons weer bewust van het feit dat Jezus door de Romeinen als joodse oproerkraai is terechtgesteld. Het feest van bevrijding uit onderdrukking en slavernij, Pesach, betekent ook het feest van de doortocht uit dood naar leven en vrijheid, opstanding tot nieuw leven. We realiseren ons echter niet altijd dat het jood-zijn van Jezus Hem werkelijk vanaf de allereerste ademtocht begeleidde. De wijsheid van de liturgie helpt ons dit te herinneren en wijze zielenherders, zoals pastoor De Wit uit Hilversum, schenken er dan ook alle aandacht aan.

Op de liturgische kalender van de katholieke kerk staat een feest dat feitelijk reden is tot een echte feeststemming: het is namelijk de 'besnijdenis des Heren', de dag waarop Jezus werd besneden en kind van het verbond werd. Het feest valt op 1 januari, dus precies het octaaf: zeg maar de achtste dag, vanaf Kerstmis. Besnijdenis, teken van het verbond, teken ook van het jood-zijn van Jezus. Paulus gaat wel hier en daar heftig tekeer tegen de besnijdenis, maar hij was een temperamentvol mannetje. Daar komt bij dat we Paulus in het verleden vaak verkeerd hebben gelezen. We dachten dat Paulus in zijn brieven oordelen velde over heel het jodendom. Dat is niet het geval. Waar Paulus kritisch is over de besnijdenis, richt hij zich hoogstwaarschijnlijk tegen het idee dat *niet-joden* de besnijdenis zouden moeten ontvangen om bij de gemeente van Christus te horen. Wie zou op zo'n idee zijn gekomen, joden die zelf volgelinge van Christus zijn geworden? Of niet-joden die zichzelf al hadden laten besnijden en dat vervolgens het aan anderen willen opleggen? Ik denk het laatste, maar hoe dan ook, er waren dus nu niet-joodse christenen die te horen

kregen dat zij zich moesten laten besnijden. Een fatale gedachte, meent Paulus. Dat zou immers onmiddellijk een groot conflict opleveren met die andere christenen in de gemeente. Die andere christenen menen terecht dat er in Christus geen onderscheid is tussen jood en heiden, met andere woorden: dat iedereen deel kan uitmaken van de geloofsgemeenschap. Paulus bedoelde niet dat *joden* zich niet mochten laten besnijden! Paulus vindt dan ook dat als niet-joden het zo nodig vinden zich te laten besnijden, ze héél de Wet moeten houden, net als de joden dat doen.

Lichamelijke inzet

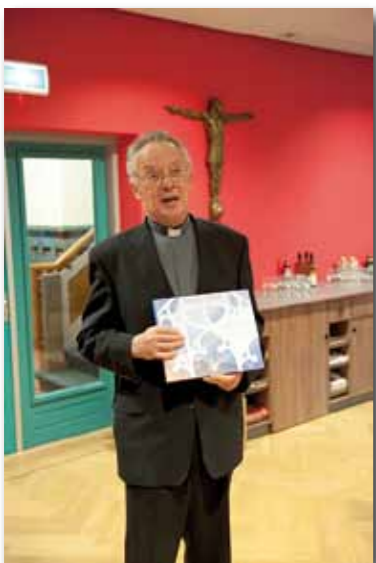
Wat is nu eigenlijk de betekenis van de besnijdenis? Het is duidelijk een teken van religieuze identiteit, onuitwisbaar in het lichaam aangebracht. Het doopsel is trouwens ook een *onuitwisbaar merkteken*, een *signum indelebile*, eenmalig en niet voor herhaling vatbaar, al willen sommigen dat wel. Besnijdenis is teken van het verbond ook, door God met Abraham gesloten. Dat de besnijdenis ook met vruchtbaarheid te maken heeft en een ritueel is voor de volwassenwording, kunnen we ook nog in de bijbel onderscheiden. Ismael wordt immers pas besneden als hij 13 jaar is, en islamitische jongens worden nog steeds pas besneden rond deze leeftijd, niet na acht dagen. De rabbijnen hebben er echter wel voor gezorgd dat de religieuze verbondsbetekenis de overhand kreeg. Daar kijken we misschien raar van op, omdat we vinden dat we het eigen lichaam met rust moeten laten. Heel wat jongeren vinden dat overigens niet, er worden ringen gepiercet, tatoeages gemaakt, ja zelfs brandwonden en littekens dienen als teken van de eigen identiteit. Het is misschien een signaal dat we er niet goed aan doen om alle

strijd en pijn uit het christendom te verwijderen. Alsof we met een gladgestreken christendom zonder vasten en lichamelijke rituelen het geloof dichter bij de mensen brengen! De reactie wordt al zichtbaar: de meest gemoderniseerde en aangepaste vormen van christendom hebben het meest van leegloop te lijden. Zonder strijd en lichamelijke inzet kunnen jonge mensen geen grenzen opzoeken van hun bestaan en komt de eigen identiteit niet in zicht.

Intussen is het mooi dat we de besnijdenis van Jezus nog steeds kunnen vieren. Maar Nederland zou Nederland niet zijn, als er niet een groep dokters is die vindt dat de besnijdenis van jongetjes van acht dagen verboden moet worden in Nederland. Ze geven toe dat er geen enkel verband is met vrouwenbesnijdenis, maar willen dat een kind zelf beslist over zijn lichaam, dus volwassen moet zijn. Tja, het oude idee: godsdienst als meerkeuzepakket. Dat heeft natuurlijk niets met echte religieuze opvoeding te maken. We wachten toch ook niet met een kind de taal aan te leren tot het zelf kan kiezen? Intussen zijn dergelijke protesten tegen de besnijdenis in naam van de wetenschap een aanslag op de religieuze vrijheid, in dit geval van het jodendom. En misschien ook een aanslag op het christendom, omdat Jezus immers als joods jongetje op de achtste dag werd besneden? Misschien kunnen christenen in Nederland waar nodig opkomen voor de joodse vrijheid om de besnijdenis uit te voeren zoals bijbel en godsdienst het voorschrijft. ■

Marcel Poorthuis
Faculteit Katholieke Theologie
te Utrecht
Universiteit van Tilburg

Kerkengek gebundeld Jubileumboek enthousiast ontvangen

Het boek "Hij wil bij ons wonen", geschreven door plebaan Hein Jan van Ogtrop en uitgegeven door de persdienst van het bisdom, heeft een enthousiast onthaal gekregen. Veel parochies, uiteraard vooral die van de beschreven kerken, hebben exemplaren besteld ter verspreiding in hun omgeving. Het boek werd begin februari gepresenteerd na afloop van de vergadering van de Priesterraad in Heiloo.

"Hij wil bij ons wonen" biedt een uniek overzicht van de bouwgeschiedenis, maar ook van de geschiedenis van ons gewest, vanaf de vroege middeleeuwen tot vandaag.

Ofschoon de katholieken in het bisdom Haarlem-Amsterdam geen enkele kerk bezitten die uit de Middeleeuwen stamt, en ze na de Reformatie gedwongen waren in schuil- en schuurkerken de eredienst te vieren, mag het erfgoed dat nadien – dat wil zeggen vanaf de vroege negentiende eeuw tot vandaag – is opgebouwd, rijk en veelzijdig heten. Het boek is opgebouwd uit hoofdstukken, die de belangrijkste architecten/stromingen tot onderwerp hebben.

De katholieken in onze streken zijn met recht trots op die erfenis. Zoals de Bisschop het in het voorwoord schrijft: "Een overzicht van de geschiedenis van de kerkenbouw in

Overzicht

De beschreven en afgebeelde kerken/kapellen/kloosters zijn:

- De abdij van Egmond
- Pancratius Enkhuizen
- St Ursula Warmenhuizen
- Sint Jan Gouda
- Sint Victor Obdam
- Laurentius Oudorp
- Adelbertus Haarlem
- Kathedraal Haarlem
- Mozes en Aaron Amsterdam (Antonius van Padua)
- Groenmarkt Haarlem (Antonius)
- Sint Joseph Haarlem
- Petrus en Paulus Den Helder
- OLV Onbevleete Ontvangenis Overveen
- OLVrouw Vogelenzang
- Laurentius Alkmaar
- Urbanus Ouderkerk
- Urbanus Bovenkerk
- Sint Vitus Blaricum
- Sint Vitus Hilversum
- Christoffel Schagen
- Franciscus Xaverius Amsterdam (Krijtberg)
- Cyriacus en Franciscus Hoorn
- Sint Nicolaas Amsterdam
- Odulphus Assendelft
- Lourdeskapel Zwaag
- Jacobus Tuitjenhorn
- OLV Geboorte Uitgeest
- Laurentius Weesp
- Laurentius Heemskerk
- H.Nicolaas Monnickendam
- St. Vincentius Volendam
- St. Jan de Doper Langedijk
- Lambertus De Weere
- Franciscusklooster Nieuwe Niedorp
- Bonifatius Spanbroek
- Sint Agatha Beverwijk
- Kapel Sint Willibrordstichting Heiloo
- Martelaren van Gorkum Amsterdam
- Bavo Ursem
- OLV van de Rozenkrans (Obrecht) Amsterdam
- OLV van de Vrede Amsterdam
- Sint Agatha Zandvoort
- Antonius en Paulus Aerdenhout
- Sint Jan Laren
- Mariakerk Haarlem-Noord
- St.Petrus Krommenie
- Lucas Amsterdam
- Pastoor van Ars Haarlem
- Jacobus Akersloot
- De Goede Rede Almere-Haven
- H. Cunera Nibbixwoud
- Don Bosco Alkmaar
- Kapel OLV Gasthuis Amsterdam
- St. Nicolaas Purmerend
- Den Burg (Johannes de Doper Geboorte) Texel
- Oudeschild (H.Martinus) Texel
- St. Baaf Gent
- St. Petrus en Paulus Paramaribo

ons bisdom laat allereerst zien welke offers onze ouders gebracht hebben om hun geloof te kunnen vieren. En welke schoonheid ze in die bedehuisen hebben gelegd."

In de afgelopen jaren bezocht pastoor/plebaan Hein-Jan van Ogtrop een zeventigtal kerken en beschreef ze in de rubriek Kerkengek in SamenKerk. De reacties waren niet alleen talrijk, maar ook zeer enthousiast. Met grote liefde voor het detail heeft de plebaan zijn verhalen samengesteld en er treffende illustraties bij gezocht. Wie houdt van de kerk en van haar schoonheid mag dit boek niet missen!

In Passione Domini

Wie in deze tijd voor Pasen 'passie' zegt, denkt daarbij meestal aan Bach. Ook in ons bisdom zullen deze dagen velen de weg naar kerk en concertzaal weer weten te vinden als daar één van diens passiecomposities wordt uitgevoerd. En wie de deur niet uit wil, kan altijd nog een cd opzetten... Maar wist u dat er ook een 'passie van Valkestijn' bestaat? De bekende Haarlemse priester-musicus Jan Valkestijn heeft in 1977 het lijdensverhaal volgens Johannes in de Nederlandse vertaling op muziek gezet. Ieder jaar wordt deze tijdens de plechtigheden van Goede Vrijdag in de kathedrale basiliek Sint Bavo gezongen. Een geluidsopname van deze toonzetting bestond er nog niet, maar onlangs verscheen bij Aliud Records een cd waarop dit lijdensverhaal in zijn geheel wordt uitgevoerd.

Voor wie deze Johannespassie nog niet kent, kan de cd een verrassende en indrukwekkende kennismaking betekenen. De sobere vertelling van het verhaal door de evangelist (Nico van der Meel), Christus (Marcel Moester), Pilatus (Paul Sanders) en de andere personen krijgt in de zogenaamde 'turbæ' (de uitroepen van de menigten, gezongen door het koor) een ongekend dramatische lading. De enige toevoeging aan de evangelietekst wordt gevormd door een aantal liederen - bij Bach 'koralen' genoemd

- die zich qua tekst en tonaliteit perfect voegen in het geheel.

De passie wordt op de cd voorafgegaan door een instrumentaal werk van dezelfde componist, 'In Passione Domini', gebaseerd op het oud-Nederlandse lied 'Ik wil mij gaan vertroosten' en zeer fraai gespeeld door het Renaissance-ensemble Rabaskadol onder leiding van Fritz Heller. Ook een orgelwerk van Bernard Bartelink, door hem zelf uitgevoerd, is gefundeerd op hetzelfde lied. Het geheel wordt omkaderd door een zestal motetten van merendeels onbekende 'Nederlandse' componisten uit de 16^e eeuw, uitgevoerd door het William Byrd Vocaal Ensemble onder leiding van Nico van der Meel.

De cover van de cd wordt toepasselijk gesierd door een afbeelding van een treurige evangelist/apostel Johannes, een beeld dat zich bevindt in de grote zaal van het bisschops-huis in Haarlem. In het boekje zijn de teksten en vertalingen van de motetten opgenomen, alsmede uitgebreide toelichtingen. De tekst van de Johannespassie is niet afgedrukt, dat is ook niet nodig, al zou het goed geweest zijn indien de liedteksten hieruit meegelezen konden worden.

De cd 'In Passione Domini' is niet alleen een waardevol geluidsdocument vanwege de bijzondere muziekwerken, maar ook omdat het, vooral in weken voor Pasen, een bijdrage kan leveren aan de persoonlijke overweging van het lijden van de Heer. **Bert Stolwijk**

De cd 'In Passione Domini' is uitgegeven door Aliud Records, nummer ACD HJ 044-2, en te verkrijgen via Bruno Klassiek, Gierstraat 50, 2011 GE Haarlem, telefoon 023 532340, info@brunoklassiek.nl of via uw eigen cd-winkel.

Bestelinformatie

Dit kostbare naslagwerk, in oblong-formaat (liggend), telt 184 pagina's en zo'n tweehonderdvijftig illustraties, meest in kleur. Het kost € 29,95 excl. verzendkosten.

Voor parochiebesturen: dit boek kan de attentie zijn die u eigenlijk al lang aan een trouwe medewerk(st)ers of vrijwillig(st)ers had willen geven. Parochies die er tien of meer bestellen betalen € 25 per exemplaar.

Het boek is te bestellen bij: Bisdom Haarlem, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem, Tnv. J. Keuss o.v.v. "Kerkengek"
E-mailadres: jkeuss@bisdomhaarlem.nl

U ontvangt een acceptgiro en na overmaking wordt de bestelling thuis bezorgd.

Hebben Pilatus, Herodes, de hogepriesters, sommige schriftgeleerden en de Romeinse soldaten op Jezus' graf gedanst? Blij als ze waren dat ze die onruststoker uit dat godvergeten dorp van niks, Nazareth, gelegen in dat halfheidense Galilea er eindelijk onder hadden gekregen? Ze zullen dansen op je graf. Het is een uitdrukking die wij wel gebruiken om aan te geven dat ze je nog een trap nageven als je verloren hebt.

Ik leef in jou wanneer jij leeft in mij!

Het lijkt definitief voorbij te zijn met Jezus, de man van Godswege, die het in zijn korte actieve leven opnam voor de onderkant van de samenleving aan het begin van onze jaartelling in een uithoek van het Romeinse Rijk. Ze hebben hem opgepakt, hij is gemarteld en vermoord. Zijn kameraden, zijn volgelingen namen de benen, want ze waren bang ook opgepakt te worden. Een paar vrouwen zijn hem blijven volgen. Zij waren het die onder zijn kruis stonden toen hij daar godverlaten stierf. Na de sabbath, de rustdag, gaan ze vroeg in de morgen bij het eerste licht naar zijn graf om het dode lichaam te verzorgen (Lucas 24, 1 – 12). Ze hebben een steen op hun maag, ze gaan zwaar gebukt onder hun verdriet. Is met zijn dood alle hoop op redding, bevrijding verdwenen? Tot hun verbazing ontdekken zij dat de grote steen voor het graf al is weggerold. In het graf vinden zij het lichaam van hun dode vriend niet. Twee mannen in het wit spreken hen aan. Wit: de kleur van de overwinning. Wie zijn die mannen? Zijn het Mozes en Elia? Mozes die zijn volk heeft bevrijd uit Egypte en Elia, die mensen redde van de dood? "Hij is niet hier," zeggen zij, "Hij is verrezen! Zeg het tegen zijn vrienden!" Maar de vrouwen worden niet geloofd. Hun verhaal leek de apostelen beuzelpraat. Is het dus over uit en sluiten? Is alle hoop op redding vervlogen voor wie in duisternis moet leven?

Dansen

Verbaasd kijk je naar een bronzen beeld van de opgestane Jezus in de Sint Antoniuskerk in Portland – Oregon -Verenigde Staten. Jezus danst! Is dat niet wat frivol? In een geschrift uit de nieuwtestamentische tijd lezen wij echter hoe Jezus na het laatste

avondmaal met zijn leerlingen een loflied danst en zingt bij een reidans. De eerste christenen dansten ook heel wat af. In de kerk, op de kerkhoven, bij de graven van de martelaren, op alle heiligendagen. Mannen, vrouwen, kinderen dansten voor de Heer en met elkaar. De grote kerkvader Johannes Chrysostomos (vierde eeuw na Christus) excupeerde zich zelfs dat hij niet kon deelnemen aan de liturgische dans. Een andere kerkvader, Basilius de Grote (ook vierde eeuw) noemde dansen de voornaamste bezigheid van de engelen. Dansen in de kerk werd pas in de 13de eeuw helaas verboden. Toch lees je bij een christelijke mysticus in die tijd uit de traditie van Bernardus van Clairveaux: *Jezus meester van de dans, op de dansvloer heel wat mans, rechtsom, linksom, alleman leert hij hoe men dansen kan!*

Jezus als meester van de dans neemt mij mee terug in de tijd. Op onze feesten draaiden wij de muziek van de Dubliners. U weet wel, die Ierse folkband. Eén van de nummers was Lord of the dance: een oproep om te gaan dansen en niet meer dan dat. Althans: dat dacht ik lang. Een paar jaar later was ik op vakantie in Engeland en ik keek naar een viering op de televisie. Tot mijn grote verbazing besloot men de viering met het lied Lord of the dance. Door de ondertiteling kwam ik er pas toen achter wat die band en nu het kerkkoor zongen. De tekst is van Sydney Carter (1915 – 2004) op een melodie uit de wereld van de Shakers, die utopistische sekte die in de 18de eeuw in Engeland ontstond en vandaar naar Amerika trokken. In hun bijeenkomsten werd heel veel gedanst. De tekst begint als volgt:

*Ik danste in de ochtend toen de wereld begon
en ik leidde de dans van de sterren, maan en zon.
En ik kwam naar de aarde voor een nieuw begin,
in Bethlehem zette de dans weer in.
Refrein
Dans maar en schaar je in de rij,
ik ben de Heer van de dans, zegt hij.
Ik leid je wel dus kom er ook maar bij,
ik leid jullie allen ten dans, zegt Hij.*

Het lied vervolgt met:
*Ik danste ook die vrijdag toen de zon was gevluht,
maar je danst niet lang met de duivel op je rug.
Ze begroeven mijn lichaam en toen scheen alles uit,
maar ik ben de danser die niemand stuit.*

En eindigt met:
*Hoewel ik leek verslagen ben ik opgestaan.
Nooit meer kan de dood mij nog naar het leven staan.
En ik leef in jou wanneer jij leeft in mij,
want ik ben de Heer van de dans, zegt Hij.*

De tekst van Carter sluit heel goed aan bij vele teksten uit de christelijke traditie waarin de dans wordt gezien als symbool van bevrijd leven. Het lied is een Paaslied, een opstandingslied. Jezus van Nazareth wordt ten tonele gevoerd als de Heer van de dans, als de Heer van alle leven over en tegen de dood. De laatste woorden uit het lied de Heer van de dans geven goed aan waarover het met Pasen gaat. Als Jezus met Pasen opstaat uit de dood kun je hem feliciteren. Fijn voor jou, Jezus, maar wat ik heb ik daaraan? Zijn opstanding tot een nieuw leven krijgt echter pas betekenis als ook wij met hem en

door hem opstaan uit de dood welke dat ook moge zijn. Daarom zingt Jezus ons toe: *Ik leef in jou wanneer jij leeft in mij, want ik ben de Heer van de dans!* Met Hem zullen wij – of je kunt lopen of niet – dansen op het graf van iedere dood en duisternis omdat het nieuwe licht, Gods licht, het licht van Pasen ons verlicht. We zullen dansen om het leven en word je daar niet vrolijk van? Zegt het niet veel meer dan vrolijk Pasen? ■

Ko Schuurmans

'n beetje crypto

Horizontaal

1 is directeur van het museum 7 plant in de peuterjaren 8 vocale hondenrem 10 en hierdoor konden ze gelijkmaken 11 Dodo stottert niet meer! 12 het was weer een 'niet', en dat kan zomaar gebeuren 15 bril van 22 16 gokapparaat 17 tranentrekker 18 club die een advocaat bij de hand neemt 19 Engelse wereldhandel 20 en wie kent er niet het lied, het lied van boerke 22 dit beest moet bij zijn werk wel de bril op!

Verticaal

1 champagnefeestje 2 vaderlandse organisatie die je wel op het spoor komt 3 als je de heg niet weet dan vind je dit ook niet 4 dat is een stakende schaker 5 wat betaal je voor koper? 6 heel goed in het raden van voetbaluitslagen 9 zal ik je een tip geven? 11 terneer drukkend weertype 13 kortom het is te koop 14 na U! 18 meer van dezelfde letters bleek een lokkertje te zijn 20 nationaal kampioenschap zemen? 21 de Italiaan wil wel een nootje

Prijswinnaars december 2009

Mw. M. Stamkot, Monnickendam
N. Appelman, Nibbixwoud
Diny Rühland, Zaandam

Oplossing opsturen naar het redactiesecretariaat
Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem

G	A	A	N	D	E	R	I	J
L	+	Z	A	N	G	+	S	
A	B	+	T	A	+	C	H	
N	A	U	W	+	V	L	O	
S	L	A	A	P	Z	A	K	
B	K	+	A	A	+	N	K	
A	+	V	L	U	G	+	I	
L	E	E	F	W	I	Z	E	

Oplossing december 2009

1		2	3	4	5		6
		7					
8	9		10			11	
12		13			14		
15				16			
17			18			19	
		20			21		
22							

- In de decemberaflevering zaten inderdaad foutjes in de nummering. En dan moet natuurlijk iedereen je dat even onder de neus wrijven! Zo niet mevrouw Limmen uit Purmerend. Zij schrijft er met grote letters naast: 'Foutieve nummering, geen belemmering.' En zo is het ook! Wie cryptogrammen oplost, lost dan ook en passant dit soort probleempjes op. En het aantal goede inzendingen was weer als vanouds.
- Meneer Versteeg uit Amsterdam schrijft onder zijn oplossing: 'Met de beste wensen voor alle lieve mensen, die, hoe ze ook heten, mij iedere maand laten zweten.'
- Er wordt weer gevraagd naar een einddatum voor de inzending. We geven die niet, omdat we niet weten wanneer in uw parochie het blad achter in de kerk ligt. Maar ga er gerust van uit, dat u vanaf het moment, dat u dit leest, minstens 14 dagen heeft. Genoeg? De oplossing en de prijswinnaars staan namelijk niet in het volgende nummer, maar pas in de aflevering daarna.

Vermeldenswaard

Kloosterweekeinden

Kloosters zijn plaatsen van ontspanning en contemplatie. Kloosterweekeinden in OLV ter Nood in Heiloo zijn geschikt voor mensen die weinig of geen ervaring hebben met een kloosteromgeving. Een kloosterweekeinde begint op vrijdagmiddag met een persoonlijke ontvangst door een van de zusters, deelname aan de viering van de Vespers en een gezamenlijke warme maaltijd. De rector geeft uitleg van de geschiedenis en spiritualiteit van het Heiligdom en het Julianaklooster. Zaterdag kan meegedaan worden met het gebedsritme van eucharistische aanbidding en viering van de Laudens, Eucharistie en Vespers. 's Morgens staat een ontdekking over het bedevaartsterrein op het programma en 's middags een wandeling naar de Abdij van Egmond en een rondleiding. 's Avonds een feestelijke maaltijd om de indrukken van de dag te delen. De zondagochtend kan meegedaan worden met de eucharistische aanbidding, de viering van de Laudens en de viering van de Eucharistie. Na de lunch wordt het weekeinde afgesloten.

De data: 26 maart – 28 maart; 30 april – 2 mei; 25 juni – 27 juni. De kosten zijn 150 euro voor één persoon, € 250 voor twee personen op één kamer. U draagt bij naar vermogen.
Informatie en opgave: 0725051288 of info@olvaternood.nl

Sluiting van de Meimaand

Zondag 30 mei vindt de jaarlijkse bisdombrede bedevaart plaats als afsluiting van de meimaand. Dit jaar is het programma vernieuwd om de geloofsgemeenschappen van ons bisdom meer te betrekken bij de viering van dit jaarlijkse geloofsfeest. Een belangrijke plaats is ingeruimd voor de migrantenparochies. Het programma van de dag: 14.00 uur feestelijke openingsviering. Lezingen, inspiratiemarkt, muziek optredens, kinderprogramma en ontspanningsplaatsen. Eucharistieviering om 17.30 uur. Mogelijkheid tot gemeenschappelijke maaltijd nadien. Afsluiting om 20.00 uur met plechtig lof en aansluitende kaarsenprocessie. We hopen dit jaar op wandel- en fietsgroepen. De parochies krijgen uitgebreidere informatie.

ZOMERKAMP TILTENBERG !!!!

In juli zal er weer een kinderkamp worden georganiseerd op het Grootseminarie de Tiltenberg! Vier dagen vol sport, spel, gezelligheid en we vieren samen de H. Mis. Op het terrein staan verschillende gebouwen waar we eten en slapen en er is een bos dat we helemaal kunnen gebruiken. Ben jij tussen de 8 en 12 jaar oud en heb je zin om mee te gaan? Hou dan hiervoor alvast een plek vrij in je agenda. Voor meer informatie of het opgaveformulier kunt u gaan naar: www.tiltenberg.org/kamp2010

Data: 14 t/m 17 juli; kinderen van 8 tot 12 jaar oud
De kosten voor de kampen bedragen € 40,- per kind. Mocht dit bedrag deelname aan het kamp in de weg staan, dan kunt u contact opnemen met de leiding.

Na opgave ontvangt u een brief met alle verdere informatie, zoals de precieze begin- en eindtijd, de paklijst en een routebeschrijving. Voor vragen en meer informatie kunt u contact opnemen met:
Boris Plavcic, Zilkerduinweg 375, 2114 AM Vogelenzang, telefoon 06 435 145 95, (b.g.g. 0252-345 313) Anton Goos, e-mail: zomerkamp@tiltenberg.org

Op zondag 28 maart 2010 wordt wereldwijd voor de 25e keer de WereldjongerenDAG gevierd. In de Nederlandse bisdommen wordt deze dag ook gevierd, zo ook in Bisdom Haarlem-Amsterdam. Dit jaar gaat deze 'hemelse' dag plaatsvinden in het oosten van ons Bisdom en wel in Almere!

WereldjongerenDAG in Almere

Informatie

Datum: 28 maart 2010, van 14.00 tot 20.15 uur, toegang 5 euro.

Locatie: R.K. Parochie Sint Martinus (gevestigd in het oecumenisch kerkcentrum De Lichtboog), Klokkeluisstraat 10 te Almere.

Meer info, gratis posters en aanmelden:

info@jongbisdomhaarlem.nl, www.jongbisdomhaarlem.nl of 023-5112635

Stille Omgang

In het hart van 'mirakelstad' Amsterdam zal op zaterdag 20 maart 2010 voor de 129ste maal de Stille Omgang plaatsvinden, om het eucharistisch wonder te herdenken dat daar op 15 maart 1345 plaatsvond. De Stille Omgang is een jaarlijks terugkerende, nachtelijke stille tocht door de straten van Amsterdam.

Voorafgaand aan het lopen van de Stille Omgang is er opnieuw een jongerenprogramma. Vorig jaar namen ruim 400 jongeren uit het hele land hieraan deel. Thema dit jaar is 'Where to go?'

Op het programma staan een theatervoorstelling van Waanzinnig! Producties, een spetterend optreden van Gospel Flavor, een gesprek met pastoor Verest uit Eindhoven, een Eucharistieviering met bisschop Punt en het Antilliaanse koor "Heaven's touch" uit Den Haag. Met andere woorden: een avond om bij aanwezig te zijn!

Informatie

Leeftijd: jongeren van 14 t/m 30 jaar.

Datum: 20-21 maart 2010.

Locatie: Mozes en Aäronkerk, Waterlooplein in Amsterdam.

Meer informatie en het aanvragen van gratis flyers en posters:

www.stille-omgang.nl/jongeren en info@jongbisdomhaarlem.nl

Kerk & Stage

Maatschappelijke stage in de kerk? Het kan op steeds meer plaatsen! Het project 'Kerk & Stage' wil kerken helpen om stageplaatsen te creëren voor scholieren, omdat dit allerlei nieuwe mogelijkheden biedt. Interesse? Ga naar www.kerkenstage.nl Ben je scholieren en wil je graag je maatschappelijke stage doen in de kerk? Of doe je al vrijwilligerswerk (help je bijvoorbeeld mee in de crèche op zondag), soms kan dat ook meetellen als maatschappelijke stage. Wil je hier meer over weten? Vraag ernaar op school of neem contact op met iemand van Kerk & Stage (ga naar 'contact' op kerkenstage.nl).

SpringEvent XXL

Het SpringEvent met het thema 'XXL' staat voor de deur. Op zaterdag 13 maart 2010 verzamelen tieners van 12 tot 17 jaar zich in Beverwijk voor dit evenement. Er is een programma met veel muziek, workshops, de gospelband "Seven & Friends", multimedia, Talk & Teach, competitie, Eucharistieviering met de bisschop Punt en met het Antilliaanse gospelkoor "Mensaheronan di pas". Het is groot feest, want het is voor de tiende keer dat deze meeting wordt georganiseerd, en daarnaast bestaat TeenerTimeNL dit jaar vijftien jaar. Ga voor meer informatie naar www.springevent.nl

Bavodag

Op 10 april is de 18e Bavodag en zal de kathedraal in Haarlem opnieuw gevuld zijn met honderden vormelingen. Het thema van de dag is 'Waar zit je nu?'. Ben jij erbij dit jaar met je vormselgroep? Kijk op www.bavodag.nl en speel het spel, bekijk de foto's en zie alvast wat die dag op 't programma staat!

Reizen Pelgrimstocht naar Santiago de Compostela

Van woensdag 11 t/m zaterdag 21 augustus 2010 organiseert het Jongerenpastoraat van het bisdom een pelgrimstocht voor jongeren (16-30 jaar) naar deze bijzondere plaats. Kernwoorden: wandelen, avontuur, ontmoeting, afzien, groeien in geloof en samen zijn met andere jongeren. De reis staat onder leiding van Jeroen de Wit (seminarist).

Kosten van deze reis zijn 450 euro. Je kunt je opgeven tot eind 2010, maar de reis kan eerder vol zijn, want het aantal plaatsen is beperkt (maximaal 30 personen). Ga voor meer informatie naar www.jongbisdomhaarlem.nl

Naar Taizé met dekenaat Alkmaar

Van zaterdag 10 t/m zondag 18 juli 2010 organiseert het Jongerenpastoraat van dekenaat Alkmaar een reis naar het Franse Taizé voor jongeren (15-30 jaar) uit dekenaat Alkmaar. Jongeren van buiten het dekenaat Alkmaar kunnen mee, als er plaatsen over zijn. De reis staat onder leiding van Karin Blaauw (dekenaal jongerenwerkster).

Kosten van deze reis zijn 195 euro. Aanmelding en betaling moeten 1 mei binnen zijn, wacht dus niet te lang.

Ga voor meer informatie naar www.taizereisdekenaatalkmaar.nl

agenda

13 maart

SpringEvent in Beverwijk
(www.springevent.nl)

20 maart

Stille Omgang in Amsterdam
(www.stille-omgang.nl/jongeren)

28 maart

WereldjongerenDAG in Almere Stad
(www.jongbisdomhaarlem.nl)

10 april

Bavodag in Haarlem
(www.bavodag.nl)

12 mei

Nachttocht naar Heiloo
(www.nachttocht.nl)

22 mei

Diocesane vormselviering in Heiloo
(www.jongbisdomhaarlem.nl)

Bekijk ook www.jongbisdomhaarlem.nl

Contactgegevens:

Jongerenpastoraat bisdom Haarlem-Amsterdam

Kruisweg 63

2011 LB Haarlem

[t] 023 511 26 35

[e] info@jongbisdomhaarlem.nl

Feestelijk jubileum Tiltenberg

Het Groot-seminarie van het Bisdom Haarlem-Amsterdam vierde maandag 1 februari jl. zijn 121/2 jarig jubileum. De Apostolisch Nuntius, mgr. Fr. Bacqué was daarvoor gekomen, evenals de aartsbisschop, mgr. dr. W.J. Eijk. Mgr. Punt nam het eerste exemplaar in ontvangst van het boek "Voor een missionaire Kerk" met bijdragen van docenten van het seminarie en vertelde enkele persoonlijke herinneringen aan het begin van het seminarie. In zijn homilie merkte de Nuntius onder meer op dat nu priesterstudenten uit verschillende bisdommen in De Tiltenberg samen studeren, bidden en leven dit de "communio" en de onderlinge band van de priesters in de kerk van Nederland kan versterken. De burgemeester van Bloemendaal sprak zijn hartelijke felicitaties uit en vertelde van een "wonder van Bloemendaal" uit vroeger eeuwen; hij bood een facsimile van een gravure van Saenredam aan. Ook abt G. Mathijssen van de abdij van Egmond en elect-hulpbisschop T. Hoogenboom waren aanwezig.

Voor het feest waren een 150 tal gasten gekomen. Daarmee waren de kapel en de aula meer dan gevuld: een deel van de gasten kon de plechtige Eucharistie en de feestelijke bijeenkomst daarna op televisieschermen volgen. Na de pontificale heilige Mis, waarin de Apostolisch Nuntius hoofdcelebrant was en die door de cantores van het seminarie werd opgeluisterd, vond een feestelijke zitting in de aula plaats waar onder meer door de docent kerkgeschiedenis drs. B. Hartmann werd teruggeblikt op de geschiedenis van de priesteropleiding in het bisdom, die in de zestiende eeuw in de Warmoesstraat in Amsterdam is begonnen. Een van de eerstgewijde priesters, kapelaan N. Beemster uit Volendam, en seminarist P. Piets keken terug op de laatste twaalfenhalf jaar. ■

Tiltenbergstudies 5: Voor een missionaire kerk

Het boek "Voor een missionaire Kerk", vijfde deel van De Tiltenbergstudies, werd tijdens de jubileumbijeenkomst aangeboden door de redacteurs, dr. B. Putter en drs. J. Vijgen, beiden docent aan het seminarie. Het boek bevat een verzameling opstellen rond het missionaire karakter van de Kerk, waarmee tevens een verbinding werd gelegd met het nieuwe diocesaan missionair centrum in Heiloo. De belangrijke taak voor de Kerk werd hiermee onderstreept om het evangelie aan de mensen van onze tijd te verkondigen. Het boek is te bestellen bij De Tiltenberg voor € 15,95 (e-mail post@tiltenberg.org of telefoon 0252 345345)

Onbekende geschiedenis (39)

Mw. Ria Limmen uit Purmerend kwam in haar fotoarchief een bijzondere opname tegen van een processie in de tuin van een ziekenhuis. Bij nadere bestudering bevat de foto een aantal interessante details, maar zij zit met de nog onbeantwoorde vraag waar de foto is genomen. Achter op de foto staat geschreven: 15 juni 1933 – J. van Enschtot. Heeft u een idee? Stuur uw reactie dan naar: Redactie Samen Kerk, t.a.v. dhr. Floor Twisk (archivaris), Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Per e-mail kan ook via: ftwisk@bisdomhaarlem.nl

Onbekende geschiedenis (38)

Tot nu toe zijn er geen reacties binnengekomen op de door dhr. Jan Nielen uit Den Helder ingezonden foto's van zijn tante Anna Johanna Nooij (1917-1991), zuster van de Congregatie van Ursulinen van Weltevreden. We geven één van de foto's daarom een tweede kans. Anna Nooij staat aan de rechterkant.

Onbekende geschiedenis (37)

De door dhr. W.M. Duijvelshoff aangeleverde foto van een kerkelijke plechtigheid heeft een derde reactie opgeleverd. Deze kwam van diaken Jurriaan Meijer uit Hilversum, die schreef dat de opname gemaakt moet zijn in de pastorie van de kerk van de H. Liduina te Schiedam. Hij herkende als oud-Schiedammer de altaarkandelaar. Het is nog niet zeker of deze oplossing de juiste is ...!

P.S. Heeft ook u een onbekende foto van een kerkelijke gebeurtenis of een priester, en wilt u er meer van te weten zien te komen, dan kunt u deze opsturen naar de redactie van Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. De foto ontvangt u zo spoedig mogelijk weer retour.

